

Kombinované postižení - terminologická východiska

Vymezení pojmu

Těžké zdravotní postižení

Souběžné postižení více vadami

Kombinované vady

Vícenásobné postižení

Sdružené defekty

Těžké a hluboké postižení

Multihandicap

Za postiženého vícenásobným postižením se považuje dítě, res. žák postižený současně dvěma nebo více vadami na sobě kauzálně nezávislými, z nichž každé by jej vzhledem k hloubce a důsledkům opravňovalo k zařazení do speciální školy příslušného typu.

Klasifikace:

1. Skupina v níž je společným znakem MR.
2. Kombinace vad tělesných, smyslových a vad řeči. Specifickou skupinu tvoří děti hluchoslepé.
3. Děti autistické a s autistickými rysy.

Etiologie:

Pre – peri – postnatální příčiny. Kombinace příčin. Nejasná etiologie. Vznikají v různých etapách vývoje. Příčiny způsobují různé projevy, příznaky poruch, narušení či deficity. Nejzávažnější vznikají v prenatálním vývoji. Infekce, intoxikace. Indikace psychického charakteru. Traumata nebo fyzikální faktory. Vývojové poruchy. Metabolické poruchy a nutriční činitelé. Onemocnění CNS a smyslových orgánů. Onemocnění mozku velkého rozsahu. Vlivy prostředí. Chromozomální abnormality. Genetické vlivy.

Prevalence:

- Nejčastější výskyt je vázaný na poškození mozku, CNS.
- Nejčastěji se vícenásobné postižení pojí s MR
- MR bývá primárním symptomem postižení.
- Dále kombinace MO, EPI, narušení komunikace, smyslové poruchy, poruchy chování vyplývající z MR, duševní poruchy.
- Hluboký stupeň kombinovaného postižení 0,1 % - 1 % populace.
- Kombinace těžkých a středně těžkých stupňů 2 % - 2,5 % populace.

Stručná charakteristika:

- Členění do dvou skupin z hledisky míry podpory (dvě kategorie: LVP, TVP)
- Široká škála projevů:
- Limitovaná řeč nebo sdělení

- Obtíže v motorice
- Tendence zapomenout dovednosti z důvodu nepoužívání
- Problémy zevšeobecňovat dovednosti
- Potřeba podpory ve všech aktivitách

Shrnutí:

Kojenecké období: změny v motorickém projevu, OVR, podnětová deprivace.

Batolecí období: nerovnoměrnost pohybového vývoje, omezená komunikativní funkce, rozvoj osobnosti omezen.

Předškolní období: přetrvávají obtíže v motorice, NKS v různé míře, omezená senzomotorická inteligence.

Školní období: problémy s osamostatněním, zařazení do vzdělávání, stimulační a podpůrné programy.

Puberta a dospívání: průběh změn je odlišný, rozpor mezi fyzickým a duševním stavem, omezené komunikační kompetence.

Otázky a úkoly:

1. Vymezte termín kombinované postižení, vyjmenujte jeho ekvivalenty, uveďte klasifikaci dle resortu školství.
2. Samostatně vyhledejte mezinárodně užívané pojmy v jazyce anglickém.
3. Jaké mohou být příčiny vzniku kombinovaného postižení? Zamyslete se nad prevencí vzniku v prenatálním období.
4. Charakterizujte kombinované postižení z hlediska projevů.
5. Nastudujte a rozveďte projevy kombinovaného postižení v jednotlivých věkových obdobích.

Literatura:

Opatřilová, D. 2013. Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami. Brno: MU.

Vágnerová, M. 2008. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál.

Zikl, P. 2011. Děti s tělesným a kombinovaným postižením ve škole. Praha: Grada.